Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
föredraget den 28 september 2017 [1]

Förenade målen C-397/16 och C-435/16

Acacia Srl
mot
Pneusgarda Srl, i konkurs
Audi AG
(begäran om förhandsavgörande från Corte d'appello di Milano (Appelationsdomstolen i Milano) (Italien))
och
Acacia Srl,
Rolando D'Amato
mot
Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG

(begäran om förhandsavgörande från Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen) (Tyskland))

"Begäran om förhandsavgörande – Förordning (EG) nr 6/2002 – Gemenskapsformgivningar – Artikel 110.1 – Undantag från skydd – Tillåten användning – Reservdel – Bil-fälg – Begreppet 'beståndsdel i en sammansatt produkt' – Avsaknad av krav på att reservdelens form ska bestämmas av den sammansatta produktens utseende – Omfattande liberalisering av marknaden för reservdelar – Användningskrav i syfte att tillåta reparation av den sammansatta produkten så att den återfår sitt ursprungliga utseende – Skyddsåtgärder som ska vidtas av en tillverkare eller säljare som inte är innehavare av formgivningen – Omsorgsplikt beträffande iakttagandet av användarvillkor för användare i efterföljande led"

I. Inledning

1. La Corte d'appello di Milano (Appelationsdomstolen i Milano) (Italien) och Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen) (Tyskland) har till domstolen inkommit med var sin begäran om förhandsavgörande avseende tolkningen av artikel 110.1 i rådets förordning (EG) nr 6/2002 av den 12 december 2001 om gemenskapsformgivning. [2]

2. Respektive begäran om förhandsavgörande har framställts i å ena sidan målet Acacia Srl och Pneusgarda Srl, i konkurs, mot Audi AG och, å andra sidan, målet Acacia och Rolando D'Amato mot Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG (nedan kallat Porsche), angående Acacias tillverkning och marknadsföring av kopior av fälgar, vars gemenskapsmönster innehas av Audi och Porsche.

1 Originalspråk: franska.
2 EGT L 3, 2002, s. 1.

3. De hänskjutande domstolarnas frågor har till syfte att få fastställt huruvida Acacia, inom ramen för målen vid de hänskjutande domstolarna, kan göra gällande den reparationsklausul som föreskrivs i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002. I denna klausul anges ett undantag från skyddet för gemenskapsformgivningar, avseende reservdelar som används för att möjliggöra reparation av en sammansatt produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende.

4. Jag kommer i huvudsak att föreslå att domstolen ska besvara dessa frågor enligt följande: För det första ska de av Acacia tillverkade fälgarna omfattas av denna reparationsklausul om de används för att möjliggöra reparation av bilar så att de återfår sitt ursprungliga utseende. Vidare får en tillverkare eller leverantör av fälgar, såsom Acacia, göra gällande denna klausul om de uppfyller en omsorgsplikt avseende huruvida användarna i senare led iakttar de ovannämnda användarvillkoren.

II. Tillämpliga bestämmelser

A. Förordning nr 6/2002

5. Skäl 13 i förordning nr 6/2002, i vilket reparationsklausulerna i denna förordning respektive i direktiv 98/71/EG om mönsterskydd[3] nämns, har följande lydelse:

”En fullständig tillnärmning av medlemsstaternas lagar kunde inte uppnås genom direktiv [98/71] när det gäller användning av skyddade formgivningar för att möjliggöra reparation av en sammansatt produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende, när formgivningen används för eller ingår i en produkt som utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt på vars utformning den skyddade formgivningen beror. Som ett led i förlikningsförfarandet för detta direktiv åtog sig [Europeiska] kommissionen att analysera följderna av bestämmelserna i direktivet tre år efter direktivets genomförandedag, i synnerhet för de industrisektorer som berörs mest. Under dessa omständigheter bör skydd i form av gemenskapsformgivning inte erhållas för en formgivning som används för eller ingår i en produkt som utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt på vars utformning formgivningen beror och som används för att möjliggöra reparation av en sammansatt produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende, förrän [Europeiska unionens råd] har beslutat om sin hållning i frågan på grundval av ett förslag från kommissionen.”

6. Artikel 3 i förordningen innehåller följande definitioner:

”…

a) *formgivning*: en produkts eller en produktdels utseende som beror av detaljer som finns på själva produkten och/eller i produktens ornament och som särskilt kan vara linjer, konturer, färger, form, ytstruktur och/eller material,

b) *produkt*: alla industriellt eller hantverksmässigt framställda föremål, inklusive delar som skall hopmonteras till en sammansatt produkt, förpackningar, utstyrsel, grafiska symboler och typografiska typsnitt, dock med undantag av datorprogram,

c) *sammansatt produkt*: en produkt som består av flera utbytbara beståndsdelar, så att produkten kan tas isär och åter hopfogas.”

7. I artikel 4 i förordning nr 6/2002, som har rubriken ”Skyddskrav”, föreskrivs följande:

”1. En formgivning skall skyddas som en gemenskapsformgivning i den mån den är ny och särpräglad.

3 Europaparlamentets och rådets direktiv 98/71/EG av den 13 oktober 1998 om mönsterskydd (EGT L 289, 1998, s. 28).

2. En formgivning av eller som ingår i en produkt som utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt skall endast betraktas som ny och särpräglad i den mån

a) beståndsdelen, när den har infogats i den sammansatta produkten, förblir synlig vid normal användning av denna, och

b) sådana synliga detaljer i beståndsdelen i sig uppfyller kraven på nyhet och särprägel.

3. Med ”normal användning” enligt punkt 2 a avses slutanvändarens användning, dock inte underhåll, service och reparationsarbeten.”

8. Artikel 19.1 i denna förordning, med rubriken ”Rättigheter knutna till gemenskapsformgivningar”, har följande lydelse:

”En registrerad gemenskapsformgivning skall ge innehavaren ensamrätt att använda den och att hindra tredje man från att utan hans samtycke använda den. Med användning enligt denna bestämmelse avses särskilt att tillverka, bjuda ut, släppa ut på marknaden, importera, exportera eller använda en produkt som formgivningen ingår i eller används för eller att lagerhålla en sådan produkt för sådana ändamål.”

9. I artikel 21 i denna förordning, som har rubriken ”Konsumtion av rättigheter”, föreskrivs följande:

”Rättigheter som är knutna till en gemenskapsformgivning skall inte utsträckas till att omfatta handlingar som rör en produkt i vilken en formgivning inom gemenskapsformgivningens skyddsomfång ingår som en del eller för vilken formgivningen används, om produkten har släppts ut på marknaden i gemenskapen av innehavaren av gemenskapsformgivningen eller med dennes samtycke”.

10. I artikel 110 i förordning nr 6/2002, som har rubriken ”Övergångsbestämmelse”, föreskrivs följande:

”1. Till dess att ändringar i denna förordning har trätt i kraft efter förslag från kommissionen i ärendet skall skydd i form av gemenskapsformgivning inte åtnjutas för en formgivning som utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt och som används enligt artikel 19.1 för att möjliggöra reparation av denna sammansatta produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende.

2. Det förslag från kommissionen som avses i punkt 1 skall lämnas in samtidigt med de ändringar som kommissionen föreslår i ärendet i enlighet med artikel 18 i direktiv 98/71/EG och skall beakta dessa ändringar.”

B. Italiensk rätt

11. I artikel 241 i Decreto legislativo, n. 30, Codice della proprietà industriale (lagstiftningsdekret nr 30 om industriell och immateriell äganderätt), av den 10 februari 2005 (GURI nr 52, av den 4 mars 2005), i dess lydelse enligt Decreto legislativo, n. 131 (lagstiftningsdekret nr 131), av den 13 augusti 2010 (GURI nr 192, av den 18 augusti 2010), som har rubriken ”Ensamrätt till beståndsdelar i sammansatta produkter” föreskrivs följande:

”Fram till dess att ändringar till … [98/71] antas på förslag från kommissionen i enlighet med bestämmelserna i artikel 18 i direktivet får ensamrätt till beståndsdelarna i en sammansatt produkt inte åberopas för att hindra tillverkning och försäljning av sådana beståndsdelar för att reparera en sammansatt produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende.”

III. Målen vid de hänskjutande domstolarna och tolkningsfrågorna

A. Mål C-397/16

12. Audi är innehavare av flera gemenskapsformgivningar för aluminiumfälgar.

13. Audi anser att vissa modeller av kopierade aluminiumfälgar av märket WSP Italy, som tillverkats av Acacia och sålts av en oberoende återförsäljare Pneusgarda, utgör intrång i de gemenskapsformgivningar som Audi är innehavare av. Audi väckte således talan mot Acacia och Pneusgarda vid Tribunale di Milano (domstolen i Milano, Italien) med yrkande om att den domstolen skulle konstatera överträdelsen och förbjuda den verksamhet som bedrevs av Acacia och Pneusgarda, det vill säga tillverkaren respektive återförsäljaren av de aktuella produkterna. Pneusgarda gick i konkurs under förfarandets gång.

14. Genom dom nr 2271/2015 av den 27 november 2014 biföll nämnda domstol Audis talan och slog fast att Acacias affärsverksamhet i form av import, export, tillverkning och marknadsföring av samt reklam för kopierade fälgar utgjorde ett intrång i de sex gemenskapsmönster som Audi hade åberopat skydd för.

15. Acacia överklagade denna dom vid den hänskjutande domstolen och gjorde gällande att de fälgar som den tillverkar omfattas av reparationsklausulen i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002.

16. Den hänskjutande domstolen har understrukit att avgörandet i målet vid den domstolen beror på tolkningen av artikel 110.1 i förordning nr 6/2002. Den har preciserat att den anser att de omtvistade fälgarna omfattas av den reparationsklausul som föreskrivs i denna bestämmelse.

17. Under dessa omständigheter beslutade Corte d'appello di Genova (Appellationsdomstolen i Genua) att förklara målet vilande och att ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1. Utgör 1) principerna om fri rörlighet för varor och tjänster; 2) principerna om effektiva unionsrättsliga konkurrensregler och liberalisering av den inre marknaden; 3) principerna om unionsrättens ändamålsenliga verkan och enhetliga tillämpning i hela unionen och 4) unionens sekundärrättsliga bestämmelser såsom direktiv 98/71, i synnerhet dess artikel 14, artikel 1 i [kommissionens förordning (EU) nr 461/2010 av den 27 maj 2010 om tillämpningen av artikel 101.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på grupper av vertikala avtal och samordnade förfaranden inom motorfordonssektorn (EUT L 129, 2010, s. 52)] och [Föreskrifter nr 124 från Förenta nationernas ekonomiska kommission för Europa (FN/ECE) – Enhetliga bestämmelser om typgodkännande av hjul för personbilar och deras släpvagnar] hinder för en tolkning av artikel 110 i förordning nr 6/2002, som innehåller reparationsklausulen, enligt vilken en kopierad fälg som i estetiskt hänseende är identisk med den fabriksmonterade originalfälgen och som är typgodkänd i enlighet med nämnda föreskrifter nr 124 inte omfattas av begreppet beståndsdel i en sammansatt produkt (bil), vilken kan användas för att reparera bilen så att den återfår sitt ursprungliga utseende?

2. Om den första frågan besvaras nekande, utgör bestämmelserna om industriella rättigheter till registrerade mönster, vid en avvägning mellan de intressen som anförs i den första frågan, då hinder för att tillämpa reparationsklausulen på kopierade komplementära produkter som kunden fritt kan välja, eftersom reparationsklausulen ska tolkas restriktivt, varvid den endast omfattar reservdelar med bunden form, det vill säga beståndsdelar vilkas form är fastställd på ett huvudsakligen oföränderligt sätt i förhållande till den sammansatta produktens utseende, och inte omfattar andra beståndsdelar som kan betraktas som utbytbara och fritt kan monteras efter kundens tycke och smak?

3. Om [den andra frågan] besvaras jakande, vilka åtgärder ska tillverkare av kopierade fälgar då vidta för att säkerställa laglig marknadsföring av produkter som används för reparation och för att återställa den sammansatta produktens ursprungliga utseende?"

B. Mål C-435/16

18. Porsche är innehavare av flera gemenskapsformgivningar av fordonshjul.

19. Acacia, vars verkställande direktör, Rolando D'Amato, även han är motpart i målet vid den hänskjutande domstolen, tillverkar fälgar för turistbilar som produceras av flera biltillverkare. Dess produktutbud omfattar lättmetallfälgarna "W1050 Philadelphia", "W1051 Tornado Silver", "W1054 Saturn" och "W1053 Helios Silver", vilka utgör kopior av gemenskapsformgivningar som Porsche innehar. Acacias varumärke "WSP Italy" och angivelsen "Not O.E.M" har anbringats på de fälgar som bolaget tillverkar.

20. Acacia erbjuder sina lättmetallfälgar till försäljning på sin webbplats "www.wspitaly.com" som i Tyskland finns tillgänglig på tyska. På denna webbplats som riktar sig till slutanvändare kan fälgarna köpas styckvis eller i större antal. På webbplatsen finns även en anvisning på engelska om att det rör sig om kopior av reservhjul eller halvkopior av reservhjul, vilka är fullt kompatibla med de angivna fordonen och uteslutande avsedda för reparation av dessa, i syfte att ge dem dess ursprungliga utseende. När det gäller lättmetallfälgar avsedda för Porsche-bilar har Acacia angett att det gör sig om utbytesfälgar som endast kan användas på Porsche-bilar.

21. Eftersom lättmetallfälgarna "W1050 Philadelphia", "W1051 Tornado Silver", "W1054 Saturn" och "W1053 Helios Silver" utgör intrång i de gemenskapsformgivningar som Porsche innehar, väckte detta bolag talan vid Landgericht (regional domstol, Tyskland) och yrkade att den domstolen skulle förbjuda Acacias tillverkning och marknadsföring av de omtvistade fälgarna.

22. Acacia och dess verkställande direktör gjorde gällande att de omtvistade fälgarna är reservdelar som används för reparation av skadade Porsche-bilar, varför de i enlighet med artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 är uteslutna från det skydd som de formgivningar som Porsche innehar ger.

23. Landgericht (regional domstol) slog fast att Porsches talan var välgrundad. Då Acacias och dess verkställande direktörs överklagande i andra instans avvisades, överklagade de, med appellationsdomstolens godkännande, domen till den hänskjutande domstolen

24. Den hänskjutande domstolen har anfört att utgången i Acacias och dess verkställande direktörs mål om överklagande beror på tolkningen av artikel 110.1 i förordning nr 6/2002. Den har i detta hänseende preciserat att den är benägen att anse att de beståndsdelar vars form inte är en följd av varans art, såsom de fälgar som är aktuella i förevarande mål, inte omfattas av tillämpningsområdet för den reparationsklausul som fastställs genom denna bestämmelse.

25. Bundesgerichtshof (Högsta domstolen i Tyskland) har mot bakgrund av dessa omständigheter beslutat att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

"1. Ska tillämpningen av skyddsmekanismer i den mening som avses i artikel 110.1 i förordning (EG) nr 6/2002 begränsas till beståndsdelar vars form slutgiltigt är beroende av den sammansatta produktens utseende, vilket får till konsekvens att kunderna inte har möjlighet att fritt välja produkt, såsom fälgar för motorfordon?

2. För det fall fråga 1 besvaras nekande:

   Är de skyddsmekanismer i den mening som avses i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 endast tillämpliga på erbjudanden som avser produkter med identiska utformningar, närmare bestämt färg- och storleksmässigt identiska med de ursprungliga produkterna?

3. För det fall fråga 1 besvaras nekande:

   Gäller den begränsning som föreskrivs i artikel 110.1 i förordning (EG) nr 6/2002 för leverantören av en produkt som utgör intrång i den aktuella formgivningen endast när denna leverantör objektivt säkerställer att produkten uteslutande förvärvas i reparationssyfte och inte i andra syften, exempelvis för uppgradering eller specialanpassning av den sammansatta produkten?

4. För det fall fråga 3 besvaras jakande:

   Vilka åtgärder ska leverantören av en produkt som i princip utgör intrång i den aktuella formgivningen vidta för att objektivt säkerställa att dennes produkt endast förvärvas i reparationssyfte och inte i andra syften, exempelvis för uppgradering eller specialanpassning av den sammansatta produkten?

   a) Är det tillräckligt att leverantören redan i försäljningsbroschyren informerar om att produkten endast säljs i reparationssyfte, nämligen för att den sammansatta produkten ska återfå sitt ursprungliga utseende eller,

   b) är det nödvändigt att leverantören tillhandahåller produkten under förutsättning att mottagaren (näringsidkare och konsumenter) skriftligen förklarar att den kommer att använda produkten enbart i reparationssyfte?”

IV. Förfarandet vid domstolen

26. Respektive begäran om förhandsavgörande registrerades vid domstolens kansli den 18 juli 2016 i mål C-397/16 och den 4 augusti 2016 i mål C-435/16.

27. I mål C-397/16 har Acacia, Audi, den italienska, den tyska och den nederländska regeringen samt kommissionen inkommit med skriftliga yttranden.

28. I mål C-435/16 har Acacia, Ronaldo D’Amato, Audi, den tyska, den italienska och den nederländska regeringen samt kommissionen inkommit med skriftliga yttranden.

29. Domstolens ordförande beslutade den 25 april 2017 att förena de två målen vad gäller det muntliga förfarandet samt domen.

30. Acacia och Ronaldo D’Amato, Audi, Porsche, den italienska, den tyska och den franska regeringen samt kommissionen yttrade sig vid förhandlingen den 14 juni 2017.

V. Bedömning

31. Förevarande mål rör den reparationsklausul som fastställs i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 avseende reservdelar som används för att reparera en sammansatt produkt. Som jag kommer att förklara nedan, var detta undantag från skyddet för gemenskapsformgivningar föremål för mycket debatt under det lagstiftningsförfarande som föregick antagandet av denna förordning.

32. För att underlätta förståelsen av de centrala frågorna i detta mål, kommer jag att börja med att beskriva existensberättigandet av denna reparationsklausul, vilken har till syfte att medföra en omfattande liberalisering av marknaden för reservdelar (avsnitt A).

33. Den andra tolkningsfrågan i mål C-397/16 och den första tolkningsfrågan i mål C-435/16 har till syfte att få fastställt huruvida räckvidden av det undantag som fastställs i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 är begränsad till beståndsdelar vars form är beroende av den sammansatta produktens utseende. Jag kommer att föreslå att domstolen ska besvara dessa tolkningsfrågor nekande eftersom det var nödvändigt att ta bort detta krav för att uppnå en politisk överenskommelse i rådet om antagandet av denna förordning (avsnitt B).

34. Den andra tolkningsfrågan i mål C-435/16 har till syfte att fastställa huruvida räckvidden av artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 ska vara begränsad till reservdelar som är identiska med ursprungsdelarna, bland annat färg- och storleksmässigt. Jag kommer att föreslå att domstolen ska besvara denna fråga jakande. Jag kommer även, i detta sammanhang, att pröva kravet på att formgivningen ska utgöra en ”beståndsdel i en sammansatt produkt” samt kravet på att reservdelen ska användas för att reparera den sammansatta produkten (avsnitt C).

35. Den tredje tolkningsfrågan i mål C-397/16 samt den tredje och den fjärde tolkningsfrågan i mål C-435/16 avser de förebyggande åtgärder som ska vidtas av en tillverkare eller en leverantör av reservdelar som önskar åberopa artikel 110.1 i förordning nr 6/2002.

36. I detta hänseende föreslår jag att domstolen ska besvara frågorna så att tillverkaren eller leverantören av en beståndsdel i en sammansatt produkt ska uppfylla sin omsorgsplikt beträffande att användarna i efterföljande led iakttar de användarvillkor som fastställs i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002. Denna omsorgsplikt innebär dels att tillverkaren eller leverantören ska informera köparen om att den berörda beståndsdelen innehåller en formgivning som vederbörande inte är innehavare av och att denna del uteslutande är avsedd att användas enligt de villkor som anges i denna bestämmelse, dels att personen förlorar rätten att åberopa den om han eller hon visste eller rimligen kunde ha vetat att reservdelen inte skulle användas i enlighet med dessa villkor (avsnitt D).

37. Det ska preciseras att de svarselement som således fastställts kommer att göra det möjligt att svara på den första tolkningsfrågan i mål C-397/16 så att en bil-fälg ska betraktas som en ”beståndsdel i en sammansatt produkt” i den mening som avses i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 [4] och att den kan omfattas av det undantag som fastställts i denna bestämmelse om den används i syfte att möjliggöra reparation av denna sammansatta produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende. [5] Det ska tilläggas att det inte, för att svara på denna fråga, krävs någon prövning av de övriga principer och bestämmelser som där anges, såsom den tyska regeringen och kommissionen med fog har påpekat.

A. Existensberättigandet av artikel 110.1 i förordning nr 6/2002

38. Som kommissionen har understrukit, följer det av de skäl som anges i förslaget till förordning att syftet med reparationsklausulen var att förebygga uppkomsten av monopol till förmån för innehavarna beträffande beståndsdelarna i sammansatta produkter.

”Målet med denna bestämmelse är att undvika att företagsinterna marknader skapas för vissa reservdelar.

…

4 Se punkterna 92 och 93 i detta förslag till avgörande.

5 Se punkterna 97–110 i detta förslag till avgörande.

… En konsument som köpt en långvarig produkt vilken även kan vara dyr (exempelvis en bil) skulle på obestämd tid, för köp av externa delar, vara bunden till tillverkaren av den sammansatta produkten. Detta skulle kunna leda till att det skapas otillbörliga konkurrensvillkor på marknaden för reservdelar, men även i praktiken säkerställa ett monopol för tillverkaren av den sammansatta produkten med en längre varaktighet än skyddet för dess formgivning …”[6]

39. För att fullt ut förstå den situation som avses i förslaget till förordning, anser jag att det krävs en beskrivning av effekterna av det skydd som beviljats för gemenskapsformgivningar i skedena för bilens design, marknadsföringen av denna bil och byte av en beståndsdel i denna bil.

40. Låt oss inledningsvis anta att en biltillverkare skapar en formgivning av en bil som är ny och särpräglad i den mening som avses i artikel 4.1 i förordning nr 6/2002. Tillverkaren ansöker om och erhåller ett skydd för formgivningen av bilen, vilken utgör en sammansatt produkt i den mening som avses i artikel 3 c i denna förordning. Tillverkaren erhåller även detta skydd för flera beståndsdelar som infogats i bilen med tillämpning av artikel 4.2 i denna förordning, såsom stötfångare, stänkskärmar, dörrar, strålkastare och hjulfälgar.

41. Som innehavare av dessa gemenskapsformgivningar får biltillverkaren, med tillämpning av artikel 19 i denna förordning, en exklusiv rätt att använda dem och att förbjuda alla tredjemän att använda dem utan dennes samtycke. Med andra ord har denna tillverkare ett monopol på användningen av dessa formgivningar, vilket gör det möjligt för denne att förbjuda tredjemän att tillverka eller marknadsföra en bil eller bildelar med dessa formgivningar.

42. Emellertid begränsar vidare bestämmelsen om konsumtion av rättigheter i artikel 21 i förordning nr 6/2002 detta monopol till det första utsläppet på marknaden av de berörda produkterna.[7] Enligt denna bestämmelse ska innehavarens rättigheter nämligen inte utsträckas till att omfatta handlingar som rör en produkt som har släppts ut på marknaden av innehavaren eller med dennes samtycke. Således utsläcks, vid varje försäljning av en bil, biltillverkarens rättigheter inte bara avseende den sålda bilen, som en sammansatt produkt, utan även avseende varje beståndsdel i denna bil som är skyddad av en gemenskapsformgivning.

43. För det tredje är det möjligt att en av de beståndsdelar som ingår i den av biltillverkaren sålda bilen, såsom stötfångare, stänkskärmar, dörrar, strålkastare eller hjulfälgar blir otjänlig och behöver bytas ut.

44. Biltillverkaren har, med tillämpning av artiklarna 19 och 21 i förordning nr 6/2002, ett användarmonopol, begränsat till det första utsläppet på marknaden, med avseende på alla reservdelar i vilka ingår en formgivning som denne är innehavare av. Följaktligen ger dessa bestämmelser tillverkaren en rätt att invända mot tillverkningen eller marknadsföringen av sådana beståndsdelar utan dennes samtycke, och detta under hela perioden för användningen av den sammansatta produkten, det vill säga bilen i det aktuella fallet.

45. Det är just detta monopol, det vill säga innehavarens monopol avseende reservdelar till en sammansatt produkt, som den reparationsklausul som fastställs i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 har till syfte att eliminera under vissa förhållanden. I denna klausul föreskrivs nämligen att innehavarens skydd inte ska åtnjutas för beståndsdelar som används för att möjliggöra reparation av den sammansatta produkten så att den återfår sitt ursprungliga utseende.

6 Proposal for a European parliament and council regulation on the Community Design (KOM(93) 342 slutlig, s. 24 och 25).

7 Principen om konsumtion av rättigheter är även en av grunderna för det skydd som ges genom patent, upphovsrätter och varumärken. Se bland annat artikel 29 i Avtal om en enhetlig patentdomstol (EUT C 175, 2013, s. 1), artikel 4.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG av den 22 maj 2001 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället (EGT L 167, 2001, s. 10) och artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1001 av den 14 juni 2017 om EU-varumärken (EUT L 154, 2017, s. 1).

46. Jag vill redan nu precisera att reparationsklausulen, i dess aktuella version, enligt min uppfattning medför en *omfattande liberalisering* av marknaden för reservdelar, i motsats till den version som kommissionen ursprungligen föreslog, vilken medförde en *begränsad liberalisering* av denna marknad.[8] Tillämpningsområdet för reparationsklausulen var, i dess ursprungliga version, nämligen begränsat till de beståndsdelar vars form var bunden till den sammansatta produktens utseende, såsom bilstrålkastare. Således behöll innehavarna sitt monopol avseende de beståndsdelar vars form inte var bunden till den sammansatta produktens utseende, såsom bilfälgar.

47. Borttagandet av detta villkor var emellertid nödvändigt för att möjliggöra antagandet av förordning nr 6/2002 i rådet, såsom jag förklarar i följande avsnitt. Således avser slutversionen av reparationsklausulen *alla* reservdelar, utan begränsning beträffande deras form.

B. Avsaknaden av krav på att beståndsdelens form ska vara beroende av den sammansatta produktens utseende (den andra tolkningsfrågan i mål C-397/16 och den första tolkningsfrågan i mål C-435/16)

48. Audi, Porsche och den tyska regeringen har gjort gällande att den reparationsklausul som fastställs i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 ska tolkas så att den är tillämplig enbart på beståndsdelar som utgör en del av en sammansatt produkt ”vars utseende den skyddade formgivningen är beroende av” eller, med andra ord, beståndsdelar vars form är bundna till den sammansatta produktens utseende.

49. Detta argument gynnar innehavare av formgivningar avseende fälgar, såsom Audi och Porsche, av följande skäl. Såsom dessa bolag utförligt har angett är inte fälgarnas form beroende av bilens utseende. Med andra ord kan alla bilar kombineras med flera fälgmodeller. Följaktligen utesluter denna tolkning fälgarna från tillämpningsområdet för artikel 110.1 i förordning nr 6/2002, vilket gör det möjligt för Audi och Porsche att bibehålla sitt monopol på reservfälgar som innehåller de formgivningar som de innehar.

50. Det ska preciseras att Porsche har hänvisat till flera domar från nationella domstolar som bekräftar denna tolkning,[9] medan Acacia har hänvisat till andra domar från nationella domstolar som vederlagt detta.[10] Det ska påpekas att de hänskjutande domstolarna har olika uppfattning i detta hänseende.[11]

51. Jag anser att det argument som Audi och Porsche har anfört inte kan godtas av nedanstående skäl.

52. För det första framgår inte något sådant krav, enligt vilket beståndsdelen måste ingå i en sammansatt produkt vars utseende den skyddade formgivningen är beroende av, av lydelsen i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002. Denna avsaknad av krav talar enligt min uppfattning för att det resonemang som Audi, Porsche och den tyska regeringen har framfört ska underkännas.

8 Se punkterna 71–78 i detta förslag till avgörande.

9 Enligt Porsche har i följande domar bil-fälgarna uteslutits från tillämpningsområdet för reparationsklausulen: avgörande från Tribunal de commerce de Bruxelles (Handelsdomstolen i Bryssel, Belgien) av den 16 februari 2015, A/12/05787, dom från Højesteret (Högsta domstolen, Danmark) av den 10 mars 2015, 17/2010, Landgericht Hamburg (regionala domstolen i Hamburg, Tyskland), GRUR-RS 2015, s. 16872, Landesgericht Düsseldorf (regionala domstolen i Düsseldorf, Tyskland), GRUR-RR 2016, s. 228, Audiencia Provincial de Alicante (provinsdomstolen i Alicante, Spanien), av den 18 juni 2010, 437/10, dom från Tribunale di Bologna (Domstolen i Bologna, Italien), av den 17 december 2013, 4306/2011, dom från Tribuale di Milano (Domstolen i Milano, Italien) av den 27 november 2014, 3801/2013, avgörande från Helsingfors tingsrätt (Finland) nr 15/149362, av den 19 november 2015, ärende nr R14/5257, Svea hovrätt (Stockholm, Sverige), av den 29 januari 2016, ärende nr Ö 8596–17.

10 Enligt Acacia har i följande domar bil-fälgar inkluderats i tillämpningsområdet för reparationsklausulen: Tribunale di Napoli (domstolen i Neapel, Italien), den 11 november 2009, RG 35034/079, Tribunale di La Spezia (domstol i Spezia), den 21 september 2010, nr 66/10/18, Tribunale di La Spezia (domstolen i Spezia, Italien), den 29 september 2010, Proc. 75/2010 mod.18, Tribunale di Napoli (domstol i Neapel, Italien), den 11 februari 2011, nr 5001/2011, Tribunale di Milano (domstolen i Milano), den 11 juni 2012, RG 24209/12, Tribunale di Milano (domstolen i Milano), den 11 oktober 2012, RG 46317/12, Corte d'appello di Napoli (Appellationsdomstolen i Neapel, Italien), 25 september 2013, nr 3678/2013.

11 Se punkterna 16 och 24 i förevarande förslag till avgörande.

53. Resonemanget kan för det andra inte godtas, eftersom borttagandet av detta krav, vilket ingick i kommissionens ursprungliga förslag, liksom kommissionen har visat var nödvändigt för att nå en politisk överenskommelse i rådet beträffande antagandet av denna förordning. Eftersom denna omständighet är av central betydelse för den tolkning som jag föreslår, vill jag detaljerat beskriva den utveckling som denna bestämmelse genomgick under lagstiftningsförfarandet.

54. Den 3 december 1993 lade kommissionen fram ett förslag till både en förordning [12] och ett direktiv om mönsterskydd. [13] Förslaget till förordning hade till syfte att skapa ett gemenskapssystem för formgivning. Förslaget till direktiv avsåg en tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftningar avseende skyddet av formgivningar i syfte att minska hinder för fri rörlighet för varor.

55. I artikel 23 i förslaget till förordning fanns en reparationsklausul vars räckvidd var begränsad till beståndsdelar i en sammansatt produkt ”på vilkens utformning mönstret beror”. [14] Artikel 14 i förslaget till direktiv innehöll en reparationsklausul med nästan identisk lydelse.

56. Efter flera år av debatt mellan institutionerna, antogs förslaget till direktiv den 13 oktober 1998 och blev direktiv 98/71/EG om mönsterskydd.

57. I slutversionen av artikel 14 i detta direktiv finns betydande skillnader i förhållande till kommissionens ursprungliga förslag. [15] I synnerhet avser denna artikel sedermera en ”beståndsdel som används för att reparera en sammansatt produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende”, utan att det krävs att beståndsdelen ingår i en sammansatt produkt ”på vilkens utformning mönstret beror”, såsom föreskrevs i kommissionens ursprungliga förslag.

58. Till följd av antagandet av direktiv 98/71, lade kommissionen, den 21 juni 1999, fram ett ändrat förslag till förordning i vilket artikel 23 hade tagits bort men som innehöll en ny artikel 10a. [16] I väntan på en harmoniserad lösning inom ramen för direktivet, uteslöt denna artikel tillfälligt reservdelar från förordningens tillämpningsområde, genom att förbjuda registrering av dessa som gemenskapsmönster under denna period. Till skillnad från artikel 14 i direktiv 98/71, förblev emellertid räckvidden av denna bestämmelse begränsad till en beståndsdel av en sammansatt produkt ”på vilkens utformning mönstret beror”. [17]

12 Proposal for a European Parliament and Council regulation on the Community Design (EGT C 29, 1994, s. 20)

13 Proposal for a European Parliament and Council directive on the legal protection of designs (EGT C 345, 1993, s. 14).

14 ”Artikel 23 – Användning av registrerat gemenskapsmönster för reparationsändamål
De rättigheter som erhålls genom ett registrerat gemenskapsmönster får inte göras gällande mot en tredjeman som, minst tre år efter det första saluförandet på marknaden av en produkt i vilken mönstret ingår eller på vilken det tillämpats, använder detta mönster i enlighet med artikel 21, under förutsättning att
a) den produkt i vilken mönstret ingår eller på vilket det tillämpas ingår i en sammansatt produkt *på vilkens utformning mönstret beror*,
b) denna användning har till syfte att möjliggöra reparation av den sammansatta produkten så att den återfår sitt ursprungliga utseende och
c) allmänheten inte vilseleds beträffande den för reparationen använda produktens ursprung.” (Min kursivering)

15 ”Artikel 14 – Övergångsbestämmelse

Fram till dess att ändringar till detta direktiv antas på förslag från kommissionen i enlighet med bestämmelserna i artikel 18 ska medlemsstaterna bibehålla sina rättsliga bestämmelser om användning av ett mönster till en beståndsdel som används för att reparera en sammansatt produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende, och de ska endast kunna vidta förändringar i dessa bestämmelser om syftet är att liberalisera marknaden för sådana delar.”

16 Ändrat förslag till rådets förordning (EG) om gemenskapsmönster (EGT C 248 E, 2000, s. 3).

17 ”Artikel 10a – Övergångsbestämmelse
1. Till dess att denna förordning ändras enligt förslag av kommissionen i ärendet, ska gemenskapsmönsterrätt inte erhållas för mönster som används på eller ingår i en produkt som utgör en beståndsdel av en sammansatt produkt *på vilkens utformning mönstret beror*.
2. Det förslag från kommissionen som åsyftas i punkt 1 ska lämnas in tillsammans med och med beaktande av de ändringar som kommissionen föreslår i ärendet i enlighet med artikel 18 i direktiv [98/71] om mönsterskydd.” (Min kursivering)

59. Denna skillnad mellan direktiv 98/71 och förslaget till förordning utgjorde ett av de huvudsakliga hindren för att anta detta förslag i rådet, vilket krävde ett enhälligt beslut enligt den tidigare artikel 308 EG. En övervägande majoritet av delegationerna förespråkade nämligen en konvergens mellan dessa två instrument i detta hänseende. [18]

60. Ordförandeskapet i Europeiska unionens råd uppmanade i detta sammanhang ständiga representanternas kommitté (Coreper), den 19 oktober 2000, att yttra sig om tre varianter av bestämmelsen om reservdelar till sammansatta produkter som föreslagits av kommissionen, rådets ordförandeskap respektive den irländska delegationen. [19]

61. I de två första varianterna av denna bestämmelse behölls kravet att beståndsdelen skulle utgöra en del av en sammansatt produkt ”på vilkens utformning mönstret beror”. Detta krav förekom däremot inte längre i lydelsen i den tredje varianten, som den irländska delegationen föreslog. [20]

62. Det var denna tredje variant, vilken var den enda som möjliggjorde en konvergens mellan direktivet och förordningen avseende beståndsdelar i sammansatta produkter, som blev föremål för en överenskommelse i Coreper vid sammanträdet den 25 oktober 2000. [21]

63. Av förarbetena följer således att borttagandet av kravet att beståndsdelen måste utgöra en del av en sammansatt produkt ”på vilkens utformning mönstret beror” var nödvändigt för att möjliggöra rådets antagande av denna förordning, nästan åtta år efter kommissionens ursprungliga förslag. Följaktligen grundar sig rådets politiska överenskommelse på antagandet av en klausul avseende reparation av sammansatta produkters beståndsdelar med en bredare räckvidd än den som kommissionen ursprungligen föreslog, detta på bekostnad av innehavarnas intressen.

64. Enligt min uppfattning består den tolkning som Audi, Porsche och den tyska regeringen föreslagit just i att ifrågasätta denna politiska överenskommelse genom att begränsa räckvidden av artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 till beståndsdelar vars form beror på den sammansatta produktens utseende.

65. Enligt min uppfattning utgör de ovan beskrivna omständigheterna kring antagandet av förordning nr 6/2002 hinder för en sådan tolkning, vilken skulle innebära att ett villkor som togs bort under lagstiftningsförfarandet återinförs av domstolen.

66. Det ska tilläggas att inget av de argument som Audi, Porsche och den tyska regeringen har anfört kan rubba min övertygelse om detta.

67. Enligt ett första argument skulle en sådan tolkning vara förenlig med syftet med artikel 110.1 i förordning nr 6/2002, vilket är att förebygga förekomsten av monopol på marknaden för försäljningen av reservdelar. [22] Enligt detta argument föreligger ingen sådan risk när reservdelens form inte beror på den sammansatta produktens, i det här fallet en bilfälgs, utseende. Om detta vittnar, enligt dessa parter,

18 Se Rapport från ordförandeskapet till ständiga representanternas kommitté (Coreper) nr 12420/2000 av den 19 oktober 2000, punkt 6, tillgänglig på webbplatsen http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12420–2000-INIT/sv/pdf, där det anges att ”[d]en stora majoriteten av delegationerna begärde att formuleringen av artikel 10a och skäl 13 skulle göras om för att närma sig artikel 14 i direktivet eftersom den lydelse som kommissionen föreslagit skulle kunna utesluta fler beståndsdelar från skyddet än vad som avses i artikel 14 i direktivet”. Se även Rapport från ordförandeskapet till Coreper nr 8107/2000, av den 5 maj 2000, punkt 2, tillgänglig på webbplatsen http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8107–2000-INIT/sv/pdf.

19 Rapport från ordförandeskapet till Coreper nr 12420/2000, av den 19 oktober 2000, punkt 9.

20 Rapport från ordförandeskapet till Coreper nr 12420/2000, av den 19 oktober 2000, s. 9–11.

21 Not från ordförandeskapet till arbetsgruppen för immaterialrätt (mönster) nr 12811/2000, av den 27 oktober 2000, s. 1 och 2, tillgänglig på följande webbplats: http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12811–2000-INIT/sv/pdf.

22 Se punkt 38 i detta förslag till avgörande.

den betydande konkurrens som råder på marknaden, då konsumenterna har möjlighet att välja mellan ett stort antal modeller som erbjuds av flera tillverkare. I målen vid de hänskjutande domstolarna hade Acacia således en frihet att skapa nya fälg-modeller som inte innehöll de formgivningar som Audi och Porsche innehar, eftersom fälgarnas form inte berodde på bilens utseende.

68. Enligt ett annat argument av dessa parter är denna tolkning förenlig med lydelsen i skäl 13 i förordning nr 6/2002, som hänför till en beståndsdel i en sammansatt produkt ”på vars utformning formgivningen beror”.

69. Jag anser att detta argument ska underkännas av följande tre skäl.

70. För det första anser jag, oberoende av huruvida dessa argument är välgrundade, att de inte kan leda till en inskränkning av räckvidden av artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 genom att, via tolkning, återinföra ett krav som det har varit nödvändigt att ta bort för att nå en politisk överenskommelse i rådet.

71. För det andra anser jag, i motsats till vad Audi, Porsche och den tyska regeringen har gjort gällande, att syftet med att undvika monopol på marknaden för reservdelar berättigade att unionslagstiftaren tog bort detta krav.

72. Innehavarens monopol är visserligen mer omfattande när reservdelens form *är beroende* av den sammansatta produktens utseende. Exempelvis kan, om formen på en strålkastare är beroende av bilens utseende och denna strålkastare innehåller en skyddad formgivning, ingen tredjepart tillverka eller marknadsföra ersättningsstrålkastare utan innehavarens samtycke. Det är ostridigt mellan parterna att reparationsklausulen, i en sådan situation, ska tillämpas i syfte att liberalisera marknaden för reservdelar, genom att tillåta tredjeparter att använda den aktuella formgivningen.

73. Innehavaren har icke desto mindre ett monopol, om än ett mindre sådant, när reservdelens form *inte är beroende* av bilens utseende, såsom fälgar. I denna situation har andra tillverkare en frihet att utarbeta reservdelar som inte innehåller de skyddade formgivningarna, utan att innehavaren kan invända mot detta. Denna innehavare behåller emellertid, i princip, rätten att invända mot tillverkningen eller marknadsföringen av fälgar vars utseende är kopierat från fälgar som vederbörande har utarbetat. Det är hur detta ”mindre” monopol ska behandlas som har varit föremål för olika bedömningar under lagstiftningsförfarandet och i förevarande mål.

74. Genom att från reparationsklausulen utesluta de reservdelar vars form inte är beroende av den sammansatta produktens utseende, såsom reservfälgar, upprätthöll kommissionens ursprungliga förslag detta ”minskade” monopol för innehavaren, i enlighet med den tolkning som föreslagits av Audi, Porsche och den tyska regeringen. Enligt detta första synsätt har Audi rätt att invända mot att en skadad Audifälg ersätts med en kopierad fälg som tillverkats av Acacia. I den meningen innebar detta förslag en begränsad liberalisering av marknaden för reservdelar.

75. Däremot medför den slutgiltiga versionen av reparationsklausulen, vilken avser *alla* sammansatta produkter, att innehavarens ”mindre” monopol upphör, i enlighet med den tolkning som har gjorts av Acacia, den italienska och den nederländska regeringen samt kommissionen. Enligt detta synsätt har Audi inte rätt att invända mot att en skadad Audi-fälg ersätts med en kopierad fälg som tillverkats av Acacia. Detta synsätt innebär en omfattande liberalisering av marknaden för reservdelar.

76. Genom att ta bort kravet på att reservdelens form ska vara beroende av den sammansatta produktens utseende, har unionslagstiftaren följaktligen, enligt min uppfattning, gjort ett val till förmån för en omfattande liberalisering av marknaden för reservdelar. Ur konsumentens synpunkt, erbjuder denna liberalisering, när en reparation är nödvändig, en möjlighet att köpa en reservfälg som

tillverkats av en tredjepart och som utseendemässigt är en kopia av den skadade ursprungsfälgen, utan någon skyldighet att köpa en ersättningsfälg som tillverkats av innehavaren. Med andra ord är konsumenten inte, vid en reparation, bunden till det val som vederbörande gjorde när denne köpte fordonet.

77. Det ska understrykas att denna tolkning bekräftas av artikel 14 i direktiv 98/71, vilken, enligt artikel 110.2 i förordning nr 6/2002, ska läsas tillsammans med artikel 110.1 i denna.

78. Även om denna bestämmelse visserligen tillåter medlemsstaterna att behålla nationella bestämmelser om reparationsklausuler, preciseras i bestämmelsen att dessa medlemsstater endast får vidta förändringar i dessa bestämmelser ”om syftet är att liberalisera marknaden för sådana delar”. Enligt min uppfattning bekräftar denna bestämmelse att unionslagstiftarens avsikt lutade åt en liberalisering av marknaden för reservdelar.

79. För det tredje har kommissionen, när det gäller skäl 13 i förordning nr 6/2002, gjort gällande att uttrycket ”på vars utformning formgivningen beror” behölls till följd av en bristande samordning mellan skälet och den bestämmelse i vilken reparationsklausulen föreskrivs.

80. Det är visserligen enligt min uppfattning inte möjligt, på grundval av de handlingar som rådet publicerat, möjligt att med säkerhet fastställa detta förhållande. Jag anser dock att flera indicier stödjer denna ståndpunkt. För det första är det möjligt att bibehållandet av detta uttryck härrör från Corepers antagande av den irländska delegationens förslag, vilket inte innehöll någon ändring av texten i skälet.[23] Således innehöll den kompromisstext som rådets ordförandeskap meddelade till följd av sammanträdet med Coreper en version av skäl 13 grundad på den andra varianten (ordförandeskapets) och en version grundad på den tredje varianten (den irländska delegationens).[24] Denna avvikelse bestod under hela debatten i rådet[25] och fram till antagandet av den slutgiltiga texten den 12 december 2001.

81. Vidare ska det erinras om att den övervägande majoriteten av delegationerna hade uttryckt en önskan om att lydelsen i skälet och reparationsklausulen i förslaget till förordning skulle överensstämma med lydelsen i artikel 14 i direktiv 98/71.[26] Uttrycket ”på vilkens utformning mönstret beror” hade under lagstiftningsarbetet tagits bort från lydelsen i denna artikel.[27] Dessa omständigheter stödjer också resonemanget att bibehållandet av detta uttryck i lydelsen av skäl 13 i förordning nr 6/2002 följer av en bristande samordning med artikel 110.1 i denna förordning, såsom kommissionen har gjort gällande.

82. Under alla omständigheter anser jag att innehållet i ett skäl, som helt saknar bindande verkan, inte kan medföra en inskränkning av räckvidden av en bestämmelse i en förordning genom införandet av ett villkor som det varit nödvändigt att ta bort för att nå en politisk överenskommelse inom rådet.

83. Jag drar av detta slutsatsen att räckvidden av artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 inte är begränsad till beståndsdelar som ingår i en sammansatt produkt ”på vilkens utformning mönstret beror”, ett krav som unionslagstiftaren uttryckligen förkastat.

23 Se Rapport från ordförandeskapet till Coreper nr 12420/2000, av den 19 oktober 2000, s. 11.

24 Se punkterna 60 och 61 i detta förslag till avgörande. Se promemoria från ordförandeskapet för gruppen ”Immaterialrätt” (formgivning) nr 12811/00 av den 27 oktober 2000.

25 Se bland annat rapport från ordförandeskapet till Coreper nr 13103/00 av den 9 november 2000, s. 6-9, tillgänglig på följande webbplats: http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13103–2000-INIT/sv/pdf, rapport från ordförandeskapet till coreper nr 13641/00, av den 21 november 2000, s. 4 och 6, tillgänglig på följande webbplats: http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13641–2000-INIT/sv/pdf, och rapport från ordförandeskapet till rådet (inre marknaden, konsumentfrågor och turism), nr 13749/2000, av den 24 november 2000, s. 7, tillgänglig på följande webbplats http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13749–2000-INIT/sv/pdf.

26 Se fotnot 18.

27 Se punkt 57 i detta förslag till avgörande.

C. De villkor som föreskrivs i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 (den andra tolkningsfrågan i mål C-435/16)

84. Två villkor kan utläsas av lydelsen i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002. Det ena avser förekomsten av en beståndsdel av en sammansatt produkt. Det andra villkoret är att denna beståndsdel används för att möjliggöra reparation av denna sammansatta produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende.

1. Förekomsten av en beståndsdel i en sammansatt produkt

85. Det första villkoret gäller förekomsten av en ”beståndsdel [i] en sammansatt produkt”. Det ska påpekas att förordning nr 6/2002 inte innehåller någon definition av detta begrepp.

86. Enligt fast rättspraxis följer det såväl av kravet på en enhetlig tillämpning av unionsrätten som av likhetsprincipen, att ordalydelsen i en unionsbestämmelse som inte innehåller någon uttrycklig hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar för fastställandet av bestämmelsens innebörd och tillämpningsområde, i regel ska ges en självständig och enhetlig tolkning inom hela unionen, med beaktande av det sammanhang i vilket bestämmelsen förekommer och det mål som eftersträvas med den aktuella lagstiftningen. [28]

87. Med tillämpning av denna rättspraxis kan flera definitionselement utläsas av det sammanhang i vilket artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 ingår.

88. För det första definieras i artikel 3 c i denna förordning en ”sammansatt produkt” som en produkt som består av flera utbytbara beståndsdelar, så att produkten kan tas isär och åter hopfogas. I övrigt definieras i artikel 3 b i denna förordning begreppet ”produkt” som alla industriellt eller hantverksmässigt framställda föremål, inklusive bland annat delar som ska monteras ihop till en sammansatt produkt.

89. För det andra följer det av lydelsen i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 att användningen av beståndsdelen ska tillåta en reparation *av den sammansatta produkten*. Denna precisering innebär att beståndsdelen är nödvändig för en normal användning av den sammansatta produkten eller, med andra ord, att brister i beståndsdelen eller avsaknaden av denna kan hindra en sådan normal användning. Det är ostridigt mellan parterna att detta är fallet med bilfälgar. Däremot utesluter detta villkor, enligt min uppfattning, bland annat biltillbehör såsom barnstolar, takräcken och akustikanläggningar, vilket den tyska regeringen med fog har gjort gällande.

90. För det tredje kan artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 endast gälla beståndsdelar som är föremål för ett skydd i form av gemenskapsformgivning. Utan ett sådant skydd har det undantag som föreskrivs i denna bestämmelse nämligen inget föremål.

91. Följaktligen kan detta undantag endast gälla beståndsdelar som uppfyller bland annat de villkor som föreskrivs i artikel 4.2 i denna förordning. Om beståndsdelen inte uppfyller dessa villkor kan den nämligen inte omfattas av det skydd för gemenskapsformgivning som föreskrivs i förordning nr 6/2002. Reparationsklausulen kan således endast avse beståndsdelar som, när de har infogats i den sammansatta produkten, förblir synliga vid en normal användning av denna produkt och vars synliga egenskaper i sig uppfyller villkoren avseende nyhet och särprägel.

28 Se bland annat dom av den 14 december 2006, Nokia (C-316/05, EU:C:2006:789, punkt 21), vilken rörde tolkningen av begreppet ”särskilda skäl” i artikel 98.1 första meningen i rådets förordning (EG) nr 40/94, av den 20 december 1993, om gemenskapsvarumärken (EGT L 11, 1994, s. 1; svensk specialutgåva: område 17, volym 2 s. 3).

92. Av det ovan angivna följer att begreppet ”beståndsdel i en sammansatt produkt” i den mening som avses i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 avser:

– En produkt som infogats i en annan produkt, vilken utgör en ”sammansatt produkt”,

– som kan plockas bort och ersättas,

– som är nödvändig för en normal användning av den sammansatta produkten, och

– som förblir synlig vid en normal användning av den sammansatta produkten.

93. Det råder enligt min uppfattning inget tvivel om att en bilfälg uppfyller dessa villkor och följaktligen ska betraktas som en ”beståndsdel i en sammansatt produkt” i den mening som avses i denna bestämmelse.

94. Porsche har emellertid gjort gällande att bilfälgar inte kan betraktas som beståndsdelar i en sammansatt produkt i den mening som avses i nämnda bestämmelse. Enligt detta argument är fälgarnas utseende eller ”estetik” oberoende av fordonets, vilket innebär att konsumenten fritt kan välja de fälgar som denne önskar utrusta sitt fordon med för att ge detta en viss yttre aspekt.

95. Det kan konstateras att detta argument innebär ett påstående om att fälgarna inte kan omfattas av reparationsklausulen eftersom deras form inte är beroende av fordonets utseende, varför ett visst fordon kan förknippas med ett flertal fälgmodeller.[29] Det räcker i detta hänseende att påpeka att Porsche, genom att göra detta, har bett domstolen att återinföra ett krav som unionslagstiftaren uttryckligen har förkastat, liksom jag förklarat i punkterna 48–83 i detta förslag till avgörande.

96. Av detta följer att begreppet ”beståndsdel i en sammansatt produkt” inte är begränsat till de beståndsdelar vars form är beroende av den sammansatta produktens utseende, utan avser varje produkt som infogats i en annan produkt, vilken utgör en ”sammansatt produkt” som kan plockas bort och ersättas, vilket är nödvändigt för en normal användning av den sammansatta produkten och som förblir synlig vid en normal användning av denna sammansatta produkt.

2. Användning av beståndsdelen för att möjliggöra reparation av den sammansatta produkten så att den återfår sitt ursprungliga utseende

97. Enligt artikel 110.1 förordning nr 6/2002 krävs att beståndsdelen ”används enligt artikel 19.1 för att möjliggöra reparation av denna sammansatta produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende”.

98. Den definition av användning som fastställs i artikel 19.1 i denna förordning är bred och omfattar all användning av en beståndsdel för reparation.

99. Det ska för det första understrykas att syftet att reparera den sammansatta produkten medför en betydande begränsning av tillämpningsområdet för artikel 110.1 i förordning nr 6/2002. Detta krav utesluter nämligen bland annat all användning av en beståndsdel av skäl som är att hänföra till utsmyckning eller bekvämlighet, såsom ersättning av en fälg av estetiska skäl.

29 Se punkt 49 i detta förslag till avgörande.

100. Med andra ord är åtnjutandet av ett undantag från skyddet för gemenskapsformgivningar förbehållet användningen av reservdelar som krävs på grund av den sammansatta produktens bristande skick, det vill säga ett skick som hindrar en normal användning av denna produkt. Ett sådant bristande skick kan enligt min uppfattning orsakas av antingen själva beståndsdelens bristande skick eller avsaknaden av denna beståndsdel, bland annat i händelse av stöld. [30]

101. I detta hänseende skulle den omständigheten att de fälgar som förvärvats oberoende av fordonet, i praktiken kunna användas huvudsakligen för utsmyckning och inte i reparationssyfte inte, i sig, kunna berättiga ett uteslutande av fälgar från tillämpningsområdet för denna bestämmelse.

102. För det andra preciseras vidare i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 att reparationen ska göras för att den sammansatta produkten ska återfå sitt ursprungliga utseende.

103. Det ska påpekas att detta krav avser den sammansatta produktens, och inte beståndsdelens, utseende. Följaktligen förutsätter detta krav att ersättningen av den bristfälliga beståndsdelen kan påverka den sammansatta produktens utseende. Beståndsdelen ska, med andra ord, medverka till den sammansatta produktens utseende.

104. Jag anser att en sådan beståndsdel som avses i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 nödvändigtvis medverkar till den sammansatta produktens utseende, med anledning av att denna bestämmelse interagerar med artikel 4.2 i denna förordning. [31] Som jag har angett ovan, kan nämligen endast de beståndsdelar som förblir synliga vid en normal användning av den sammansatta produkten åtnjuta skydd för gemenskapsformgivningar och därmed omfattas av reparationsklausulen. En beståndsdel som förblir synlig medverkar nödvändigtvis till den sammansatta produktens utseende, såsom är fallet med exempelvis bilfälgar.

105. För att åtnjuta detta undantag krävs det dock att reparationen görs för att den sammansatta produkten ska återfå sitt *ursprungliga* utseende. Enligt min uppfattning innebär detta krav att reservdelen har ett utseende som är identiskt med utseendet hos den beståndsdel som ursprungligen infogats i den sammansatta produkten.

106. Begreppet utseende ska vidare, enligt min uppfattning, tolkas mot bakgrund av den definition av ”formgivning” som fastställs i artikel 3 a i förordning nr 6/2002, och därmed bland annat avse en produkts eller en beståndsdels utseende som beror av detaljer som finns på själva produkten och/eller i produktens ornament och som särskilt kan vara linjer, konturer, färger, form, ytstruktur och/eller material.

107. I samband med målen vid de hänskjutande domstolarna innebär detta krav att utseendet på den fälg som används för reparation är identiskt med utseendet på den fälg som ursprungligen ingick i bilen, bland annat när det gäller detaljer i fälgarna och/eller deras ornament och som särskilt kan vara linjer, konturer, färger, form, ytstruktur och/eller material.

30 Det ska i detta hänseende erinras om att kravet på reparation av en sammansatt produkt innebär att beståndsdelen ska vara nödvändig för en normal användning av denna produkt. Se punkt 89 i detta förslag till avgörande.

31 Se punkt 91 i detta förslag till avgörande.

108. Det ska i detta hänseende preciseras att anbringandet av ett varumärke som innehas av utomstående tillverkare – såsom varumärket ”WSP Italien” som Acacia har anbringat på de fälgar som detta bolag tillverkar [32] – inte får innebära att reservdelens utseende skiljer sig från utseendet hos den ursprungliga beståndsdel på vilken ett varumärke som tillhör innehavarna av gemenskapsformgivningar – såsom Audi eller Porsche – har anbringats. Om detta var fallet skulle nämligen innehavarnas exklusiva rättigheter enligt varumärkesskyddet tillåta dem att omintetgöra räckvidden av artikel 110.1 i förordning nr 6/2002. [33]

109. Audi och den tyska regeringen har vidare föreslagit en tolkning av villkoret avseende att den sammansatta produkten ska återfå sitt ursprungliga utseende i den meningen att det nödvändigtvis innebär att beståndsdelens form bestäms av den sammansatta produktens utseende. Det räcker i detta hänseende att återigen påpeka att dessa parter, genom att göra detta, har bett domstolen att återinföra ett krav som unionslagstiftaren uttryckligen har förkastat. [34]

110. Sammanfattningsvis ska beståndsdelen, för att åtnjuta det undantag som fastställs i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002, användas ”i syfte att tillåta en reparation av den sammansatta produkten”, vilket utesluter varje användning av skäl som är att hänföra till utsmyckning eller bekvämlighet, och ”så att den återfår sitt ursprungliga utseende”, vilket innebär att reservdelen har ett utseende som är identiskt med utseendet hos den beståndsdel som ursprungligen infogats i den sammansatta produkten.

D. Försiktighetsåtgärder att vidta för en tillverkare eller leverantör av beståndsdelar i en sammansatt produkt när det gäller iakttagande av de användarvillkor som fastställts i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 (den tredje tolkningsfrågan i mål C-397/16 samt den tredje och den fjärde tolkningsfrågan i mål C-435/16)

111. Den tredje tolkningsfrågan i mål C-397/16 samt den tredje och den fjärde tolkningsfrågan i mål C-435/16 gäller vidtagandet av försiktighetsåtgärder att vidta för en tillverkare eller en leverantör av reservdelar, som önskar göra gällande artikel 110.1 i förordning nr 6/2002, för att försäkra sig om att dessa reservdelar används med iakttagande av de användarvillkor som föreskrivs i denna bestämmelse. [35]

112. Det ska erinras om att dessa villkor avser en användning av reservdelen för att möjliggöra reparation av den sammansatta produkten så att den återfår sitt ursprungliga utseende. [36]

113. Det kan konstateras att lydelsen i artikel 110 i förordning nr 6/2002 inte uttryckligen behandlar de försiktighetsåtgärder som kan krävas av en tillverkare eller en leverantör beträffande iakttagandet av dessa användarvillkor. Det ankommer således på domstolen att tolka denna bestämmelse för att kunna fastställa omfattningen av de åtgärder som kan krävas av dessa när de önskar göra gällande reparationsklausulen för att hindra innehavarens exklusiva rättigheter.

114. Det är i detta hänseende enligt min uppfattning, i motsats till vad Audi, Porsche och den tyska regeringen har gjort gällande, omöjligt att göra en restriktiv tolkning av reparationsklausulen, av följande skäl.

32 Se punkterna 13 och 19 i detta förslag till avgörande.

33 Domstolen har tidigare haft tillfälle att slå fast att artikel 110 i förordning nr 6/2002 inte tillåter att en tillverkare av reservdelar, såsom Acacia, anbringar ett varumärke som registrerats av en biltillverkare utan dennes samtycke. Se punkt 133 i detta förslag till avgörande.

34 Se punkterna 48–83 i detta förslag till avgörande.

35 Mot bakgrund av den breda definition som fastställs i artikel 19.1 i förordning nr 6/2002, innebär tillverkning eller försäljning av en produkt i vilken en formgivning ingår eller på vilken den tillämpas, samt förvaring av produkten för dessa ändamål, och detta utan innehavarens samtycke, en inskränkning av den sistnämndas exklusiva rättigheter.

36 Det ska i detta hänseende preciseras att iakttagandet av det första av de villkor som undersökts i avsnittet ovan, avseende förekomsten av en beståndsdel i en sammansatt produkt, inte beror på huruvida tillverkaren eller leverantören vidtar försiktighetsåtgärder, utan enbart på de objektiva egenskaper hos den aktuella produkten som anges i punkt 92 i detta förslag till avgörande.

115. För det första utgör denna klausul, trots dess lydelse, inte en övergångsbestämmelse i den mening som avses i domstolens praxis, det vill säga en bestämmelse vars tillämpning är tidsbegränsad i syfte att underlätta övergången till de slutgiltiga bestämmelserna.[37] Denna klausul är visserligen, enligt dess lydelse, tillämplig ”fram till dagen för ikraftträdandet av de ändringar som gjorts i denna förordning på kommissionens förslag”. Denna formulering gäller emellertid alla andra bestämmelser i förordningen, vilka till sin art är tillämpliga fram till dess att den, på förslag av kommissionen, ändras.

116. Reparationsklausulen, som är i kraft sedan den 6 mars 2002 med stöd av artikel 111.1 i denna förordning, är i realiteten och såsom kommissionen har understrukit avsedd att tillämpas tills vidare.

117. Vidare utgör reparationsklausulen inte ett undantag från en grundläggande princip inom unionsrätten, vilket även skulle kunna berättiga en restriktiv tolkning, utan en bestämmelse som bidrar till att upprätthålla en balans mellan legitima motstridiga intressen, det vill säga innehavarnas respektive tredjemäns intressen, inom ramen för skyddet för formgivningar.

118. Som jag har förklarat ovan,[38] har reparationsklausulen till syfte att skapa en omfattande liberalisering av reservdelar genom att hindra innehavaren från att göra gällande sina exklusiva rättigheter vid användningen av alla reservdelar som innehåller en formgivning som denne är innehavare av och detta under hela den sammansatta produktens användningsperiod. Genom att fastställa ett undantag från skyddet för gemenskapsformgivningar, bidrar denna klausul till en balans mellan innehavarnas exklusiva rättigheter och tredjeparters rättigheter, genom att tillåta tredjeparter att använda innehavarnas formgivningar för att reparera en sammansatt produkt.

119. Följaktligen ska tolkningen av denna klausul bevara den ändamålsenliga effekten av den omfattande liberalisering som unionslagstiftaren har önskat beträffande reservdelar.

120. Det är mot bakgrund av dessa omständigheter som det ska avgöras vilket innehåll i försiktighetsåtgärderna som kan krävas av en tillverkare eller en leverantör av reservdelar. Den stora svårigheten med denna bedömning är att en tillverkares eller leverantörs ingripande sker före den reparation som skulle kunna omfattas av artikel 110.1 i förordning nr 6/2002. Med andra ord avser dessa försiktighetsåtgärder de förutsättningar under vilka en reservdel kommer att användas i framtiden och, oftast, av tredjeparter.

121. Tre synsätt har i detta hänseende föreslagits vid domstolen. Dessa synsätt grundar sig på skyldigheter avseende garanti, förklaring respektive omsorg. Jag förespråkar detta sistnämnda synsätt som förefaller mest lämpat för att upprätthålla reparationsklausulens ändamålsenliga verkan.

122. Det första synsättet, som grundar sig på en garantiskyldighet, består i att av tillverkare och leverantör kräva att de garanterar att de reservdelar som de tillverkar eller säljer faktiskt kommer att användas ”för att möjliggöra reparation av den sammansatta produkten så att den återfår sitt ursprungliga utseende”. Enligt min uppfattning skulle en sådan garantiskyldighet i alltför hög utsträckning minska den ändamålsenliga verkan av artikel 110.1 i förordning nr 6/2002.

123. För det första skulle en sådan garantiskyldighet tvinga tillverkaren och leverantören att erbjuda reservdelar endast när de, i förväg, kan vara säkra på att dessa kommer att användas under de ovannämnda förutsättningarna.

37 Domstolen har tolkat sådana övergångsbestämmelser bland annat i dom av den 23 mars 1983, Peskeloglou (77/82, EU:C:1983:92, punkterna 11 och 12), dom av den 5 december 1996, Merck och Beecham (C-267/95 och C-268/95, EU:C:1996:468, punkterna 23 och 24) samt dom av den 12 juni 2008, kommissionen/Portugal (C-462/05, EU:C:2008:337, punkterna 53 och 54).

38 Se punkterna 43–47 och 71–78 i detta förslag till avgörande.

124. I linje med detta, har Audi föreslagit att tillverkarna av kopierade fälgar ska tvingas att enbart tillhandahålla sina produkter till reparationsverkstäder och försäkra sig om att dessa verkstäder uteslutande använder dem i reparationssyfte. Porsche har föreslagit att försäljning av kopierade fälgar mellan tillverkare och återförsäljare ska vara förbjuden, när en sådan försäljning avser för stora kvantiteter för att kontrollera huruvida den ovannämnda bestämmelsen iakttagits. Det ska tilläggas att man, i extremfallet, skulle kunna föreställa sig att en tillverkare endast tillåts tillverka en kopierad fälg för det fall behovet av reparation vederbörligen har fastställts.

125. Sådana inskränkningar i affärsverksamheten för tillverkare och leverantör av reservdelar skulle emellertid medföra att deras tillgång till marknaden för reservdelar begränsas, i strid med det liberaliseringssyfte som eftersträvas med artikel 110.1 i förordning nr 6/2002. Audis förslag bortser för det första från möjligheten att reparationerna görs på annan plats än i en reparationsverkstad, bland annat av slutanvändaren själv. Vidare utesluts i Porsches förslag kopierade fälgar i återförsäljarnas kataloger, vilka motsvarar en betydande inkomstkälla. Slutligen medför tillverkningen av kopierade fälgar vid ett fastställt reparationsbehov en förlust av stordriftsfördelar för tillverkarna och förseningar i tillgången på dessa fälgar, till förmån för ursprungsfälgarna som tillverkas av innehavarna.

126. För det andra skulle en sådan garantiskyldighet göra tillverkaren och leverantören ansvariga för hur alla aktörer senare i distributionskedjan agerar, och detta fram till den slutliga användaren. Således skulle tillverkaren och leverantören kunna hållas ansvariga för en slutanvändares användning av kopierade fälgar för utsmyckning. Acacia och kommissionen har, i detta hänseende, med fog gjort gällande att det skulle vara oproportionerligt att kräva av en tillverkare eller leverantör av reservdelar att vederbörande inför ett system för övervakning av verksamheten för såväl kommersiella operatörer i tidigare led som för slutanvändare.

127. Det ska tilläggas att det fortfarande står innehavaren fritt att, om vederbörande anser att de användningsvillkor som fastställs i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002 inte är uppfyllda, göra gällande sina rättigheter gentemot den berörda användaren.

128. Av dessa skäl anser jag inte att det kan krävas av tillverkaren och leverantören att de garanterar att de kopierade reservdelar som de tillverkar eller säljer ska användas under ovannämnda förutsättningar.

129. Det andra synsättet som har föreslagits vid domstolen består i att ålägga tillverkaren och leverantören av reservdelar en skyldighet att ta emot en förklaring av förvärvaren om att denne inte kommer att använda reservdelen för andra ändamål än det som föreskrivs i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002. [39]

130. Ett sådant synsätt är enligt min uppfattning överdrivet strängt, eftersom det skulle hindra tillverkaren eller leverantören från att utnyttja andra försiktighetsåtgärder som skulle kunna vara lämpliga för deras verksamhet. Vidare kan det föreligga tvivel beträffande hur effektivt detta synsätt är. Det är nämligen lätt att föreställa sig att en tillverkare eller en leverantör formellt tar emot denna förklaring samtidigt som vederbörande vet att förvärvaren inte kommer att använda reservdelen under de förutsättningar som föreskrivs i denna bestämmelse.

131. Det tredje synsättet, vilket den italienska regeringen och kommissionen har nämnt, grundar sig på en omsorgsplikt avseende att användarna i senare led iakttar de användningsvillkor som föreskrivs i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002. Jag förespråkar detta synsätt, vilket enligt min uppfattning är mest lämpat för att bevara den ändamålsenliga verkan av en omfattande liberalisering av marknaden för reservdelar som beslutats av unionslagstiftaren. Det ska emellertid preciseras vad en sådan skyldighet innebär i praktiken.

39 Detta synsätt har bland annat tagits upp i den fjärde tolkningsfrågan i mål C-435/16.

132. Enligt min uppfattning ska en omsorgsfull tillverkare eller leverantör upplysa förvärvaren om att den beröra reservdelen innehåller en formgivning som han inte är innehavare av. Vidare ska vederbörande informera om att reservdelen uteslutande är avsedd att användas för att möjliggöra reparation av en sammansatt produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende.

133. Det ska, i detta hänseende, understrykas att domstolen tidigare har slagit fast att artikel 14 i direktiv 98/71 och artikel 110 i förordning nr 6/2002 inte, genom undantag från unionsrätten avseende varumärkesrättigheter, tillåter en tillverkare av reservdelar att anbringa ett varumärke som registrerats av en biltillverkare utan dennes samtycke. [40] Följaktligen kan en tillverkare som är en tredjepart – såsom Acacia – inte skapa förväxling mellan sina kopierade reservdelar och de ursprungsreservdelar som tillverkats av innehavaren – såsom Audi eller Porsche – genom att anbringa ett varumärke som den sistnämnda innehar.

134. Vidare måste tillverkaren eller leverantören ha möjlighet att fastställa att de har uppfyllt denna informationsplikt genom att utnyttja de bevismedel som föreskrivs i den nationella rätten. Ett sådant bevis skulle, bland annat men inte enbart, kunna bestå av en förklaring som undertecknats av förvärvaren såsom den som avses i det andra synsättet, eller i en klausul som infogas i försäljningsavtalet.

135. Denna informationsplikt är emellertid inte tillräcklig för att uppfylla omsorgsplikten. Den omsorgsfulla tillverkaren eller leverantören måste nämligen även avhålla sig från att sälja en reservdel när han vet eller har rimliga skäl att anta att denna reservdel inte kommer att användas under de förutsättningar som fastställs i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002.

136. Det ska understrykas att såväl domstolen [41] som unionslagstiftaren [42] har hänfört till analoga villkor inom immaterialrätten.

137. Sammanfattningsvis anser jag att tillverkaren eller leverantören av en beståndsdel i en sammansatt produkt ska uppfylla en omsorgsplikt avseende att användare i senare led iakttar de användarvillkor som anges i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002. Denna omsorgsplikt innebär dels att vederbörande upplyser förvärvaren om att den berörda reservdelen innehåller en formgivning som han eller hon inte är innehavare av och att den uteslutande är avsedd att användas på de villkor som fastställs i denna bestämmelse, dels att han eller hon förlorar rätten att göra den gällande om vederbörande visste eller rimligen kunde antas veta att reservdelen inte skulle användas med iakttagande av dessa villkor.

40 Beslut av den 6 oktober 2015, Ford Motor Company (C-500/14, EU:C:2015:680).

41 Se, bland annat, i ett annat sammanhang, dom av den 8 september 2016, GS Media (C-160/15, EU:C:2016:644). Domstolen slog fast att tillhandahållandet på en webbplats av hyperlänkar till skyddade verk, som är fritt tillgängliga på en annan webbplats utan tillstånd från upphovsrättsinnehavaren, inte utgör en ”överföring till allmänheten” i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29, om dessa länkar tillhandahållits utan vinstsyfte av en person *som inte kände till eller som inte rimligen kunde känna till* att dessa verk olagligen offentliggjorts. Även om denna dom inte är direkt överförbar på de förevarande målen, ska det påpekas att domstolen använt ett kriterium analogt med det som jag föreslår.

42 Se artikel 13.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter (EUT L 157, 2004, s. 45) där det anges att ”[m]edlemsstaterna ska se till att de behöriga rättsliga myndigheterna, efter ansökan från den skadelidande parten, förpliktar den som har begått immaterialrättsintrång och *som visste eller rimligen borde ha vetat* att han eller hon ägnade sig åt intrångsgörande verksamhet, att betala ett skadestånd till rättighetshavaren som är lämpligt i förhållande till den faktiska skada som denne har orsakats till följd av intrånget” (Min kursivering). Se även artikel 4.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/943 av den 8 juni 2016 om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs (EUT L 157, 2016, s. 1), där det anges att ”[a]nskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet ska anses olagligt även då en person vid tidpunkten för anskaffandet, utnyttjandet eller röjandet *kände till, eller under omständigheterna borde ha känt till*, att företagshemligheten direkt eller indirekt hade erhållits från en annan person som utnyttjat eller röjt företagshemligheten olagligt i den mening som avses i punkt 3”. (Min kursivering).

VI. Förslag till avgörande

138. Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår jag att domstolen ska besvara tolkningsfrågorna från Corte d'appello di Milano (Appellationsdomstolen i Milano, Italien) och Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen, Tyskland) på följande sätt:

1. Artikel 110.1 i rådets förordning (EG) nr 6/2002 av den 12 december 2001 om gemenskapsformgivning ska tolkas så att begreppet ”beståndsdel i en sammansatt produkt” inte är begränsat till beståndsdelar vars form är beroende av den sammansatta produktens utseende utan avser varje produkt som ingår i en annan produkt, varav den sistnämnda utgör en ”sammansatt produkt”, som kan plockas bort och ersättas, är nödvändig för en normal användning av den sammansatta produkten och förblir synlig vid en normal användning av denna sammansatta produkt.

2. För att åtnjuta det undantag som fastställs i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002, ska beståndsdelen användas ”för att möjliggöra reparation av denna sammansatta produkt”, vilket utesluter varje användning av skäl som är att hänföra till utsmyckning eller enkel bekvämlighet och ”så att den återfår sitt ursprungliga utseende”, vilket innebär att reservdelen har ett utseende som är identiskt med utseendet på den beståndsdel som ursprungligen ingår i den sammansatta produkten.

3. För att kunna göra gällande detta undantag ska tillverkaren eller leverantören av en sammansatt produkt uppfylla en omsorgsplikt beträffande att användarna i senare led iakttar de användarvillkor som fastställs i artikel 110.1 i förordning nr 6/2002. Denna omsorgsplikt innebär dels att han eller hon informerar förvärvaren om att den aktuella reservdelen innehåller en formgivning som vederbörande inte är innehavare av, dels att han eller hon skulle förlora rätten att göra bestämmelsen gällande om han eller hon visste eller rimligen kunde antas veta att reservdelen inte skulle användas med beaktande av dessa villkor.